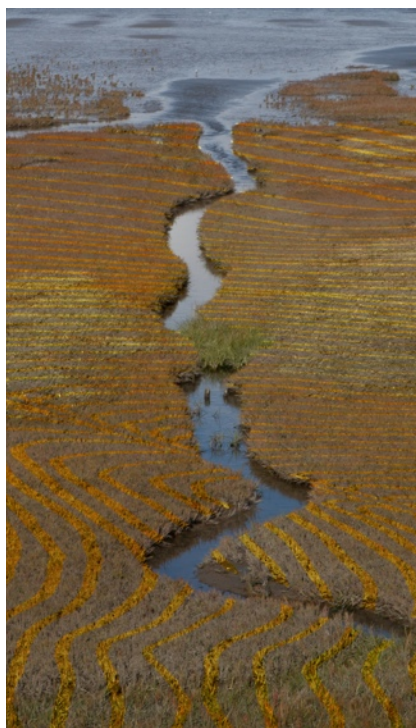

NIEUWE VORMEN IN HET LANDSCHAP

Kunst uit Natuur

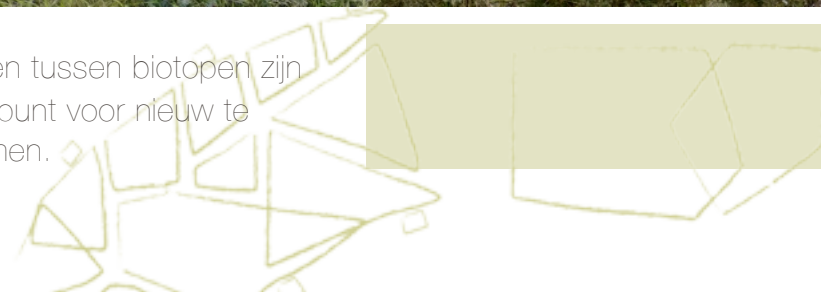
INLEIDING

'Kunst uit Natuur' is een samenwerkingsproject van ecooloog Cor ten Haaf en beeldend kunstenaar Pé Okx. In dit project willen zij de visuele vormen in het landschap op een nieuwe manier benaderen.

PÉ OKX EN COR TEN HAAF

De contrasten tussen biotopen zijn het uitgangspunt voor nieuw te creëren vormen.

Terwijl de vormen in de natuur bepaald zijn door het ontstaan van het landschap, bepaalt de kunstenaar zelf vorm en kleur van zijn kunstwerk

DIALOOG MET DE NATUUR

Zowel bij de beleving van natuur als bij (beeldende) kunst wordt een appèl gedaan op de zintuigen waarbij vormen en kleuren een grote rol spelen. Terwijl de vormen in de natuur bepaald zijn door het ontstaan van het landschap, bepaalt de kunstenaar zelf vorm en kleur van zijn kunstwerk.

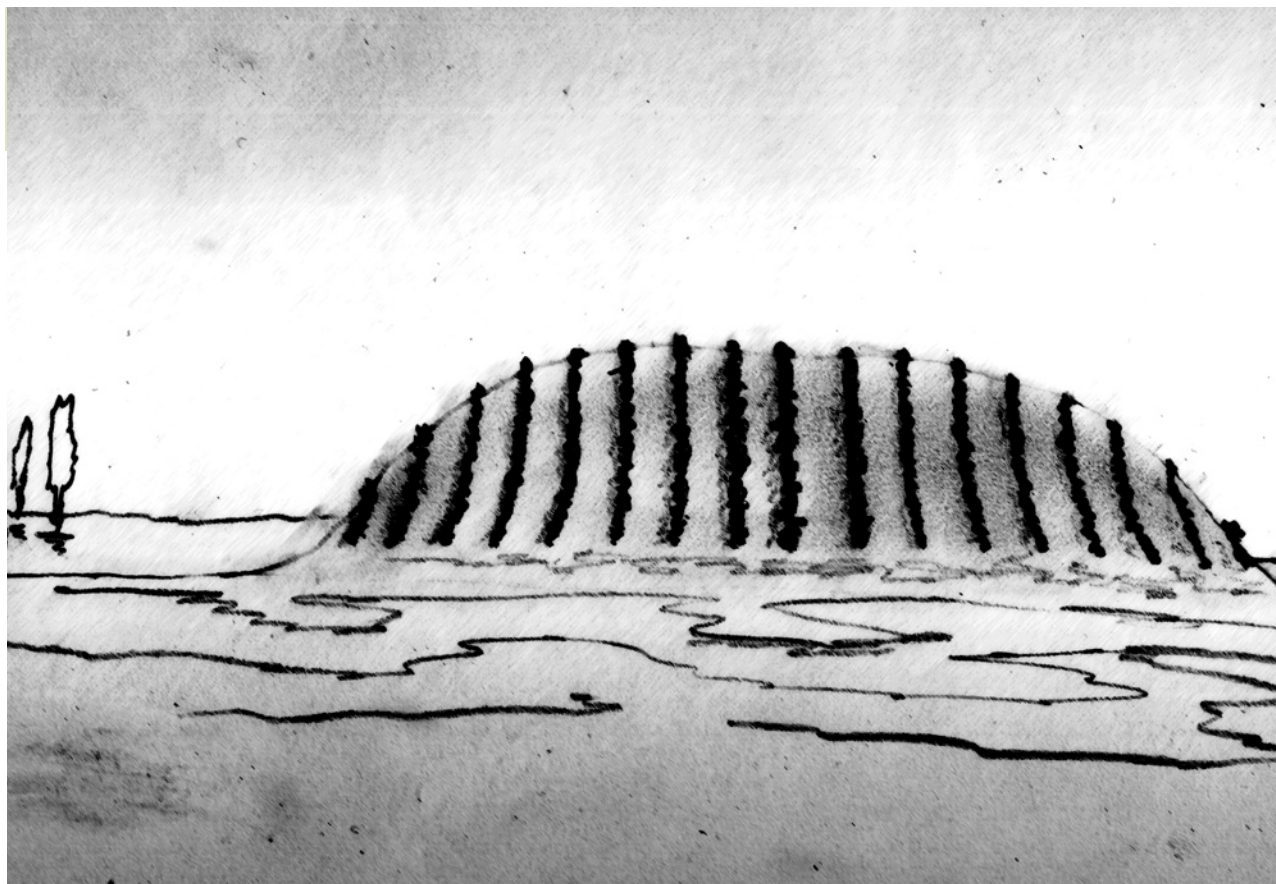
De kleuren in de natuur worden bepaald door de kleur van bodem of water, maar meer nog door de daarop groeiende vegetatie. De verschillen in bodemsoorten en vochtigheid, maar ook van hellingshoeken, bepalen welk vegetatietype en dus ook welke kleur er op een bepaalde plaats voorkomt. Op een naar het zuiden gerichte duinhelling groeit een ijle vegetatie van blauwgrijs buntgras met daartussen lage kruiden, waartussen het witte duinzand nog goed te zien is. Aan de andere kant, op de noordhelling, vinden we een dichte vegetatie met kraaiheide en eikvarens, waarin donkergroene en roodbruine kleuren domineren. De plantengroei van een vochtig grasland heeft een andere kleur en structuur dan een droog grasland. Natuur en landschap zijn van oudsher belangrijke inspiratiebronnen voor kunstenaars.

In de 20e eeuw zien we dat de natuur zelf, of elementen eruit, onderdeel wordt van kunstwerken. In de zestiger jaren komt de Land Art tot ontwikkeling: een stroming waarbij wijzigingen (klein of groot) worden aangebracht op en in een landschap. Men gaat een confrontatie of een dialoog aan met de natuur. Kunstenaars als Patrick Dougherty en Andy Goldsworthy creëren poëtische kunstwerken door in te grijpen in de natuur. In de meeste gevallen gaat het daarbij om ordening van elementen als stenen, schelpen, bladeren en takken. Daarnaast zijn er ook landschapskunstenaars als Richard Serra, Richard Long, Robert Smithson die abstracter werken.

'de verschillen in bodemsoorten bepalen de kleur van de vegetatie'

Een combinatie van biotopen met elk hun eigen vegetatie

KUNST UIT NATUUR

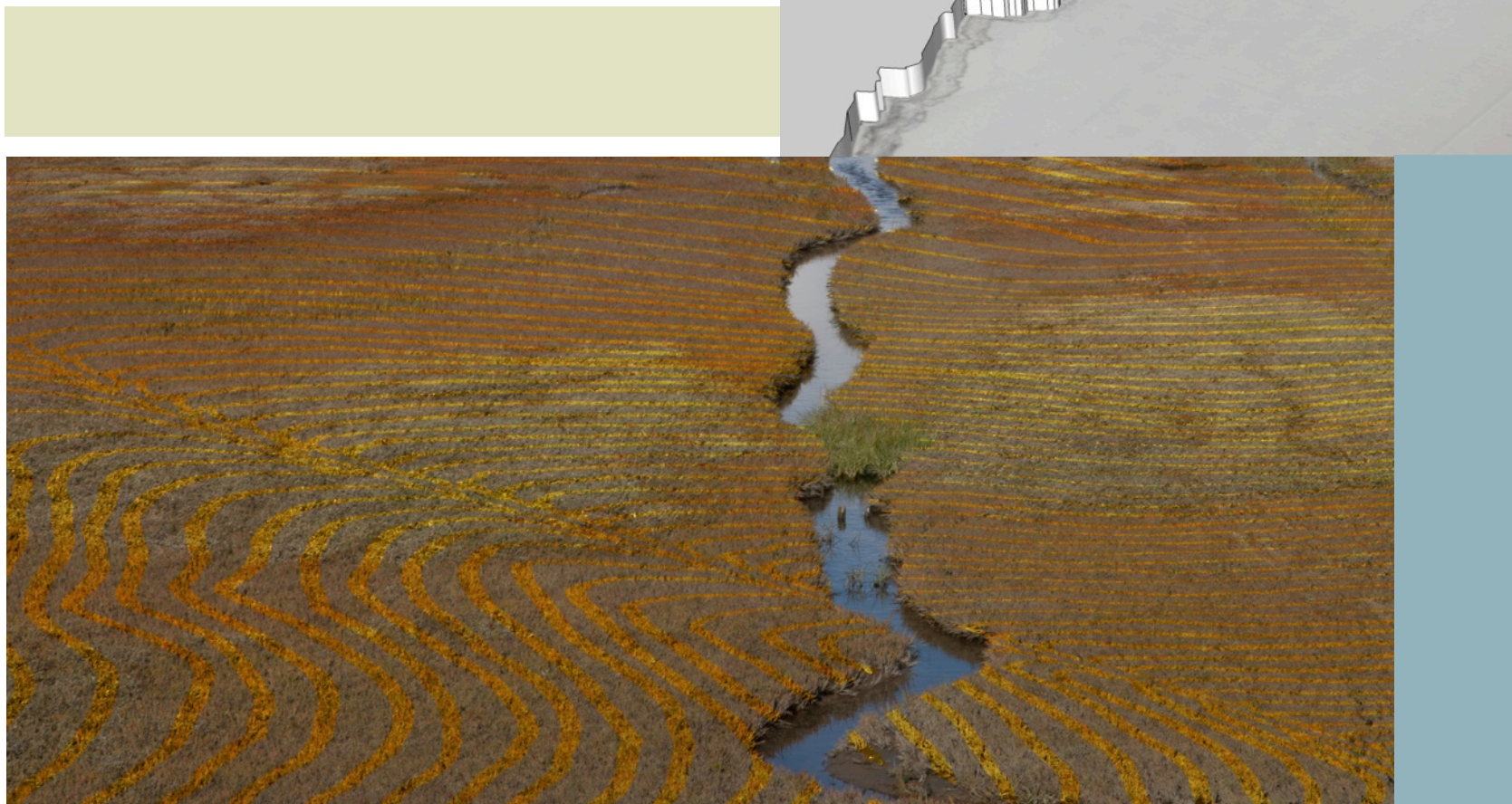
Beeldend kunstenaar Pé Okx en ecooloog Cor ten Haaf gaan met hun concept 'Kunst uit Natuur' een stap verder. Grondsoorten uit uiteenlopende gebieden worden bij elkaar gebracht. Daardoor ontstaat een combinatie van biotopen met elk hun eigen vegetatie en kleurverloop. De contrasten tussen deze biotopen zijn het uitgangspunt voor nieuw te creëren vormen waarbij zowel in het platte vlak als driedimensionaal gewerkt wordt. Zoals een schilder met de verf op zijn palet werkt, zo schilderen en beeldhouwen Okx en ten Haaf met grondsoorten en hun vegetatie.

Tijd speelt een belangrijke rol in dit concept, want met het verstrijken van de seizoenen zullen de kleuren en structuren steeds veranderen.

'uiteenlopende grondsoorten worden bij elkaar gebracht'

Met het verstrijken van de seizoenen zullen de kleuren en structuren steeds veranderen

TOEPASBAARHEID

Het concept 'Kunst uit Natuur' is zowel op kleine als op grote schaal toe te passen. Daarbij kan gedacht worden aan eenvoudige werken in wegbermen en dijken maar ook zijn toepassingen denkbaar in de vorm van tuinen en parken die direct bij beeldbepalende gebouwen aansluiten (architecturaal), maar ook bij monumentale werken in de openbare ruimte.

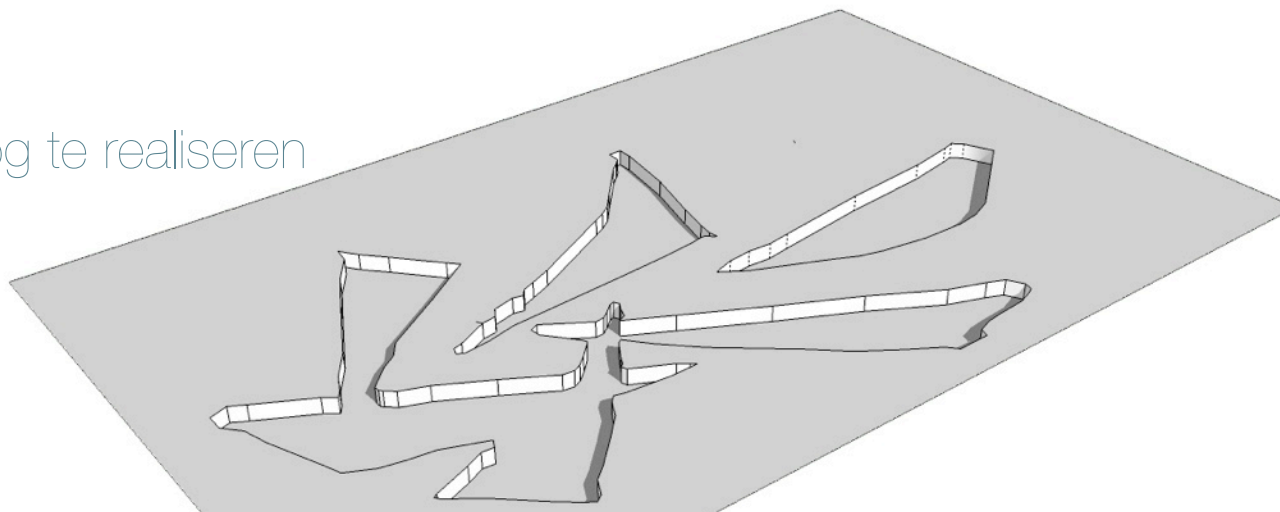
Ieder kunstwerk wordt voor elke specifieke situatie ontworpen en op de aanwezige mogelijkheden ter plekke toegespitst.

Naast de landschappelijke en artistieke waarde hebben de kunstwerken ook een zeer belangrijke natuurwaarde.

Dat geldt voor de zich ontwikkelende vegetaties, maar ook voor de fauna die daar bij hoort, zoals kleine zoogdieren, vogels, amfibieën, dagvlinders en andere insecten.

'door de slingerende lijnen ontstaat een visueel hoogteverschil in het verder vlakke landschap'

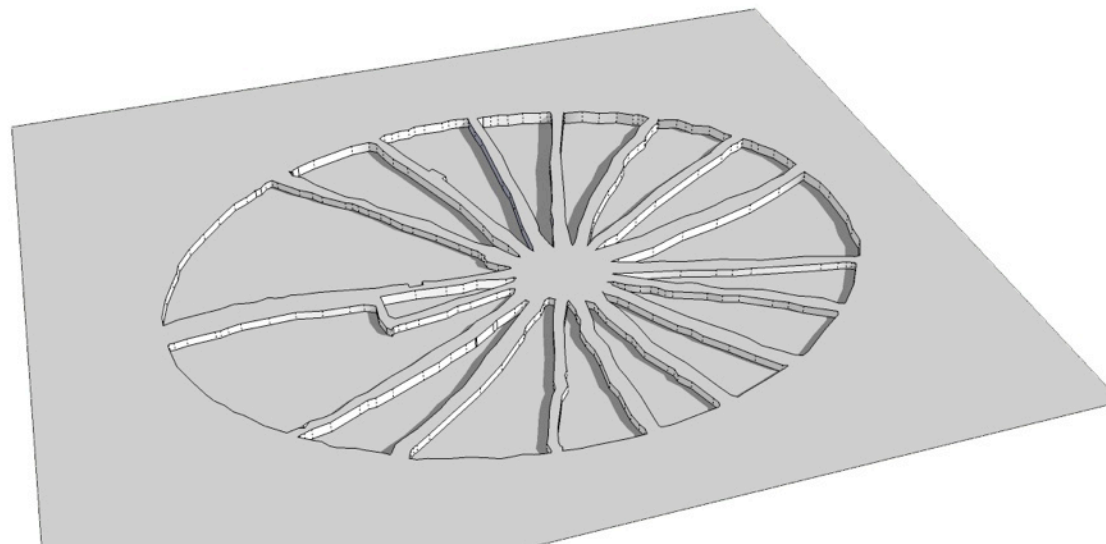
Artist impressions van nog te realiseren ontwerpen

WATER IN SCHERVEN

(Voorbeeld-landschap)

Ontwerp voor een gebied waarin een aantal waterplassen gesitueerd worden die als 'scherven' over elkaar heen zijn gelegd. Rondom de plassen wordt een grondsoort aangebracht die a.h.w. een schaduw rond het ontwerp creëert, gerelateerd aan de vormen van de scherven. Eventuele begroeiing langs de oevers (riet e.d.) accentueert de scheidslijn tussen het water en de schaduwen en vormt er daardoor een directe aanvulling op.

VORM IN GRAS

(Voorbeeld-landschap)

In een vlak grasland wordt een vorm uitgegraven tot op de onderliggende zandlaag, plm. 50 cm diep. Het ontwerp is gebaseerd op 'uitsnedes', waardoor smalle richels ontstaan die naar een centraal gelegen middelpunt lopen. Op het zand zal gaandeweg lage begroeiing ontstaan die de witte vlakken in het beeld verder zullen accentueren. Het ontwerp kan zowel vanaf de grond als vanaf een hoger gelegen zichtpunt interessant zijn. Ook vanuit de lucht (vliegtuig, Google Earth) kan het beeld, afhankelijk van de schaal, een waardevolle toevoeging aan het landschap opleveren.

'de plantengroei van een vochtig grasland heeft een andere kleur dan een droog grasland'

PÉ OKX

Met een eigenzinnige visie op natuur, tijd en perceptie zorgde Okx voor diverse intrigerende kunstprojecten. In zijn beeldende installaties, composities en films is het landschap zowel podium als hoofdrolspeler. Hij verbeeldt op een poëtische manier hoe de mens zich verhoudt tot zijn omgeving.

Zo maakte hij 'Boezemland' en 'Vallicht', installaties waarin zijn fascinatie voor het Wad tot uiting kwam. In het najaar van 2011 rondde hij zijn driejarige project 'Westfriese Omloop' af, een fotoboek en DVD over zijn wandelproject over de Westfriese Omringdijk. In 2012 werkte hij op uitnodiging van het Terschellings Oerol festival aan een beeldende route door de duinen, getiteld 'Contre Nature' waarin de perceptie van de toeschouwer rond -gecreëerde- natuurlijke fenomenen centraal stond. Ook in Frankrijk is dit project meerdere malen uitgevoerd.

Contactgegevens:

www.tenhaafenbakker.nl

www.peokx.nl

COR TEN HAAF

De afgelopen 25 jaar was Cor ten Haaf als ecooloog betrokken bij een groot aantal natuurontwikkelingsprojecten, in opdracht van natuurbeschermingsinstanties, waterschappen en gemeenten. Het ging daarbij om natuurherstel in natuurgebieden, maar ook om natuurontwikkeling op voormalige landbouwgronden. Bij deze projecten ontwikkelde hij een sterk gevoel voor het 'maakbare' in de natuur. Door op deskundige wijze te werken met waterhuishouding, vergravingen en positionering van verschillende bodemtypen, wordt voorspelbaar welke plantengroei er tot ontwikkeling zal komen. Zijn interesse voor het combineren van kunst en natuur werd sterk gevoed door de samenwerking met de in 2006 overleden kunstenaar Rudi van de Wint. De natuurtechnische inrichting van diens kunstproject 'De Nollen' bij Den Helder werd binnen die samenwerking gerealiseerd.

